

Факултет педагошких наука
Универзитета у Крагујевцу, Јагодина

Весна Трифуновић
ПРАКТИКУМ
Социологија образовања

Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина

Весна Трифуновић

ПРАКТИКУМ ИЗ СОЦИОЛОГИЈЕ ОБРАЗОВАЊА

Јагодина
2018

Издавач
Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу
Милана Мијалковића 14, Јагодина

За издавача
Проф. др Виолета Јовановић

Уредник
Проф. др Виолета Јовановић

Рецензенти
Проф. др Ружица Петровић
Проф. др Драгана Станојевић
Проф. др Данијела Здравковић

Дизајн корица
Доц. мр Милош Ђорђевић

Технички уредник
Владан Димитријевић

Лектура и коректура
Мср Марија Ђорђевић
Мср Јулијана Деспотовић

Штампа
Donat graf d. o. o.
Београд

Тираж
150

ISBN 978-86-7604-171-8

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР	5
УВОДНИ ТЕКСТ	7
<i>Тајанства религије и откривења науке: приближавање или удаљавање од истине</i>	7
ИЗАБРАНИ ТЕКСТОВИ	13
Емил Диркем, <i>Васпитање и социологија</i>	14
Василије Зењковски, <i>Васпитање у светлу хришћанске антропологије</i>	22
Ш. А. Амонашвили, <i>Школа живота</i>	34
С. И. Кон, <i>Деце и култура</i>	45
Дане Трбојевић, <i>Образовање савести</i>	59
ПИТАЊА, ЗАДАЦИ И ВЕЖБЕ ЗА САМОСТАЛНИ РАД	65
ОСНОВНИ ПОДАЦИ О СТУДЕНТУ И ЕВИДЕНЦИЈА О УРАЂЕНИМ ВЕЖБАМА	83

ПРЕДГОВОР

Практикум прати план и програм предмета *Социологија образовања*, и то посебну групу питања која се баве проблемом *социјализације* школске деце како у димензији развоја тзв. друштвене јединке, тако и у димензији развоја свих аспеката личности у једну кохерентну целину. Намера је била да се одабиром изворних текстова различитих аутора, који су се бавили повезаношћу друштва и васпитања, узрасним карактеристикама деце и самом природом детета истичући њену посебност, студентима на смеру Учитељ на педагошким (и учитељским) факултетима понуди могућност упознавања са специфичним идејама и схватањима о потреби уважавања *душе* детета. Разумевање ове проблематике – утицаја социјализације на формирање друштвено пожељних карактеристика нових поколења и, посебно, утицаја на њихово есенцијално постојање, на *душу* њихову, представља раздвојену линију између Учитеља и оних који се баве учитељским позивом. Они који се баве учитељским послом настоје да одговоре циљевима и задацима постављеним у документима који дефинишу њихов делокруг рада, док Учитељи поштују, пазе и чувају душу детета. Њихови сусрети и рад са децом се разликују као што се разликују и крајњи ефекти које постижу: први „стварају” чланове друштва спремне за интеграцију; други помажу детету да се припреми за живот допуштајући му да развијањем властитих снага обезбеди себи одговарајуће место у друштву.

Неопходно је да будући учитељи, поред овладавања теоријским знањима о образовању, друштву и њиховој међусобној повезаности, елементима те повезаности, структури и развоју, овладају и специфичним знањима о природи детета. Овладавање назначеним знањима будућим учитељима ће омогућити да на комплексан начин учествују, воде и критички процењују процесе у институционализованом образовању имајући у виду, пре свега, добробит детета. Циљ овог *Практикума* је да студентима помогне да разумеју место детета (ученика) у институционализованом образовању, његову осетљивост с обзиром на развојне карактеристике и изложеност утицају одраслих, што захтева пажљиво успостављање равнотеже између друштвених циљева образовања, организације образовног процеса и захтева према деци која су њиме обухваћена.

„Природа” повезаности друштва и образовања је сложена и вишедимензионална, а нарочито је комплексан њихов утицај на учеснике образовног процеса, те није било могуће одабраним текстовима „покрити” целокупну проблематику. Издвојене су теме (проблеми) које аутор сматра кључним за припрему будућих учитеља: 1) социјализација; 2) култура; 3) природа детета; 4) вредности; 5) друштвена улога образовања; теме су представљене изворним текстовима научних стваралаца чија су то примарна поља интересовања. Одабране текстове не прати тзв. увод у тему (краћи осврт аутора о изабраној проблематици); уместо тога аутор својим радом „Тајанства религије и откривења науке: приближавање истини и удаљавање од ње” (2016) студенте уводи у разматрање феномена превеликог поверења у моћ *разума* и одбацивање потребе бављења *душом* у тзв. модерним друштвима, што има велики утицај на образовне науке које дефинишу место детета у образовању. Интегрални део сваке наведене теме представљају и задаци различитих врста и нивоа сложености, намењени студентима, чија је крајња сврха развијање критичког промишљања студената

– вештину уочавања позитивних и негативних аспеката различитих теоријских приступа изабраним темама, подстицање спремности да о задатом самостално промишљају и напор да формирају властите ставове.

Захваљујем се рецензентима на корисним примедбама и сугестијама.

Аутор

